

Република Србија

ВЛАДА

КАНЦЕЛАРИЈА ЗА САРАДЊУ СА
ДИЈАСПОРОМ И СРБИМА У РЕГИОНУ

13.12.2013. године

**ГОДИШЊИ ИЗВЕШТАЈ О РАДУ
КАНЦЕЛАРИЈЕ ЗА САРАДЊУ СА ДИЈАСПОРОМ И СРБИМА У РЕГИОНУ
ВЛАДЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ**

Протекла година обележена је оснивањем и почетком рада Канцеларије за сарадњу са дијаспором и Србима у региону и ангажовањем на питањима дијаспоре и Срба у региону са значајним помаком у унапређењу комуникације, подршком јачању институција дијаспоре и унапређењу сарадње са матицом.

Уводни део: кључне активности и догађаји

На заједничкој седници две владе потписан је **Меморандум о заједничком наступу Републике Србије и Републике Српске** у односима према дијаспори;
Одржана је **Скупштина дијаспоре и Срба у региону** као и **Конференција медија дијаспоре и Срба у региону**. Група истакнутих појединаца и привредника из дијаспоре посетила је Србију; У Народној скупштини Србије одржана су два **Јавна слушања** на тему права Срба у региону и на тему унапређења сарадње између Србије и дијаспоре које је Канцеларија логистички подржала; Израђен је **нацрт Акционог плана** за спровођење Стратегије; Реализована су четири **Конкурса за суфинансирање пројеката**. На конкурсима у 2013. години Канцеларија је обезбедила финансијску подршку за организације у дијаспори у износу од 34.199.600,00 динара на Конкурсу за дијаспору, а за организације из региона 49.100.000,00 динара на Конкурсу за Србе у региону.

Канцеларија је учествовала у организацији две **седнице Савета за Србе у региону** којима је председавао председник Србије, а присуствовали су премијер и ресорни министри у Влади, председник Скупштине Србије и највиши представници Цркве. Представници Канцеларије посебно су били активни у раду са Србима у региону са којима су заједно формирали за сваку земљу листу **приоритетних питања и проблема**, такође Канцеларија је била активна у подршци, преговорима и посетама у Вуковару, Книну, Сплиту, Скопљу, Подгорици, Скадру.

На пољу унапређења културних, просветно-образовних и других видова сарадње, Канцеларија је омогућила одржавање и била учесник **манifestација међу којима су: Конференција српске медицинске дијаспоре, Европска смотра српског фолклора дијаспоре и Срба у региону** која је ове године одржана у Нишу, **спортски програми** – потписан је споразум са Спортским савезом Србије, обезбеђена подршка у организовању **летњих радионица и спортско-образовних кампова** за дијаспору и Србе у региону. Канцеларија је учествовала у Ноћи музеја у Београду и подржала бројне манифестације, као што су „**Дани српске културе у Паризу**“, „**Дани српске културе у Истри**“, организовала учешће писаца из дијаспоре на **Сајму књига у Београду**, уручила књиге за основне школе у Албанији, Мађарској и Македонији.

Отворене су **Канцеларија за дијаспору у Нишу и Крушевцу** и потписан је Протокол о сарадњи између ових градова и Канцеларије за сарадњу са дијаспором у региону.

У области економске сарадње дијаспоре и Срба у региону започет је пројекат **«Запослимо Србију» повезивањем локалних самоуправа са дијаспором**, остварене су прве инвестиције у оквиру пројекта. Унапређена је комуникација у области економске сарадње кроз сајт и нуђење пројекта локалне самоуправе дијаспори. Омогућено је бесплатно слање дознака из дијаспоре и бесплатан сервис финансијског консултовања.

Уведен је **нов начин комуникације** са дијаспором и то на више нивоа. Информативна улога и транспарентан рад Канцеларије су у првом плану. На сајту dijaspora.gov.rs објављују се све активности Владе Србије усмерене ка дијаспори и Србима у региону. С друге стране сајт Канцеларије служи и као место афирмације дијаспоре и њихових тема, са посебном пажњом на проблематику Срба у региону. Путем **електронског билтена** Канцеларија додатно информише дијаспору и Србе у региону. Израђен је и подсајт економског сектора који треба да помогне у информисању и стварању услова привредног повезивања матице и расејања. Интезивирана је промоција и комуникација Канцеларије путем друштвених мрежа и медија. Отворена је и електронска служба **„Брзи одговори дијаспори“**.

Потписан је **Меморандум о сарадњи влада Републике Српске и Србије** у области јачања веза матице и дијаспоре.

Меморандум је у име Србије 10. јула потписала директорка Канцеларије за сарадњу са дијаспором и Србима у региону др Славка Драшковић, а у име Републике Српске министар за економске односе и регионалну сарадњу Игор Видовић. Владе Републике Србије и Републике Српске су се обавезале да ће подржавати и унапређивати међусобну сарадњу ради успостављања заједничких стратешких опредељења Републике Србије и Републике Српске према српској дијаспори, у циљу јачања веза матице и припадника дијаспоре. Меморандум подразумева и формирање оперативног одбора за сарадњу. Одбор је формиран и ради на припремама стратегије којом ће се ближе одредити однос према дијаспори обе стране и утврдити конкретне активности за реализацију циљева [Меморандума](#).

Одржано је редовно заседање [Скупштине дијаспоре и Срба у региону](#)

Треће редовно [заседање](#) Скупштине дијаспоре и Срба у региону одржано је у Народној скупштини Републике Србије 5. и 6. јула. На заседању је усвојено 20 [закључака](#) Скупштине. Интензивна припрема Скупштине дијаспоре и Срба у региону је трајала два месеца, а обухватила је консултације са делегатима у вези припреме новог Пословника, као и опсежан рад на дневном реду седнице Трећег редовног заседања Скупштине дијаспоре и Срба у региону. Део Сектора задужен за комуникацију радио је на медијској промоцији догађаја, са нагласком на значај очувања Скупштине дијаспоре. Урађена су и реализована два медија плана: један у сусрет Скупштини и један након Скупштине намењен новом руководству. Припремљени су промотивни материјали намењени делегатима и новинарима, и у том смислу остварена је успешна сарадња са Туристичком организацијом Србије.

У оквиру реализације истог програма, на Скупштини су одржане три тематске седнице Скупштине дијаспоре и Срба у региону „Институционални оквир сарадње Републике Србије са дијаспором и Србима у региону“, „Подстицање економског и привредног развоја Републике Србије“ и „Подстицање сарадње у области просвете, културе, науке и спорта“.

„Србија и дијаспора – како унапредити сарадњу“ и „Политичка и друга права Срба у региону“ - Јавна слушања у Скупштини Републике Србије

На Јавном слушању „Србија и дијаспора – како унапредити сарадњу“, одржаном у Народној скупштини Републике Србије, у организацији Одбора за дијаспору и Србе у региону, Канцеларија је деловала у домену организационе и логистичке подршке догађају. Присуствовали су истакнути привредници из дијаспоре, представници министарстава чији су ресори везани за дијаспору, као и представници дипломатског кора који представљају земље где живи и ради значајан број припадника српске дијаспоре. На [Јавном слушању](#) изнета је иницијатива за усвајање Декларације о сарадњи матице и дијаспоре, оснивање националних савета дијаспоре по земљама и унапређење имиџа Србије у свету.

Канцеларија је учествовала и у организацији Јавног слушања [„Политичка и друга права српског народа у региону“](#). Преко 80 учесника, Срба из региона из осам земаља, представника министарстава и невладиног сектора. Приликом овог догађаја Канцеларија је деловала у домену логистичке и организационе подршке. Неке од водећих тема на скупу биле су: питања Срба из региона приоритетна за државу Србију; иницијатива за седницу Савета за Србе у региону – нови сазив; иницијатива за израду Резолуције о Србима у региону; истакнуто питање добијања држављанства Републике Србије.

Израђен је **нацрт Акционог плана** за спровођење Стратегије

На основу [Стратегије](#) за унапређење и јачање односа матичне државе и дијаспоре и матичне државе и Срба у региону из 2011. године у Канцеларији је урађен Нацрт Акционог плана који је у тој фази усаглашен са релевантним институцијама. Након измена и допуна Закона о министарствима 2013. године, прослеђен у фази нацрта надлежном Министарству спољних послова. У Радној групи за Акциони план је учествовало 22 представника министарстава и других државних институција. Акциони план је оформљен око четири општа циља: 1. Позиционирање Србије као матичне државе свих њених држављана који живе у иностранству, Срба у региону, као и припадника српског народа, исељеника са територије Републике Србије и из региона и њихових потомака; 2. Боља искоришћеност капацитета дијаспоре; 3. Очување националног идентитета; 4. Унапређење односа Републике Србије и Срба у региону.

Састављен је Предлог нацрта измена и допуна Закона о дијаспори и Србима у региону. Предложене су нове надлежности Скупштине дијаспоре и Срба у региону, као и нове надлежности Канцеларије које проширују делокруг активности ове Владине службе на информисање дијаспоре и Срба у региону. Канцеларија за дијаспору и Србе у региону је надлежном Министарству спољних послова проследила предлоге за измене и допуне Закона о дијаспори и Србима у региону, предлоге делегата Скупштине дијаспоре, као и ставове који су у Канцеларију стигли из дијаспоре, а тичу се у пракси утврђених недостатака важећег Закона о дијаспори и Срба у региону. Законом о изменама и допунама закона о министарствима Министарство спољних послова преузело је надлежност у области законодавне активности везано за дијаспору и Србе у региону (29.8.2013.)

Радећи на побољшању положаја и заштити права и интереса припадника дијаспоре и Срба у региону, реализоване су **активности везане за анализе и информације**, у оквиру којих су израђене и прослеђиване информације другим државним органима о дијаспори и Србима у региону по земљама, и ажурирање података за већ урађене информације.

Канцеларија је радила на промоцији и унапређењу рада на вођењу званичне Евиденције организација из дијаспоре и региона.

Реализација [конкурса за суфинансирање пројеката](#)

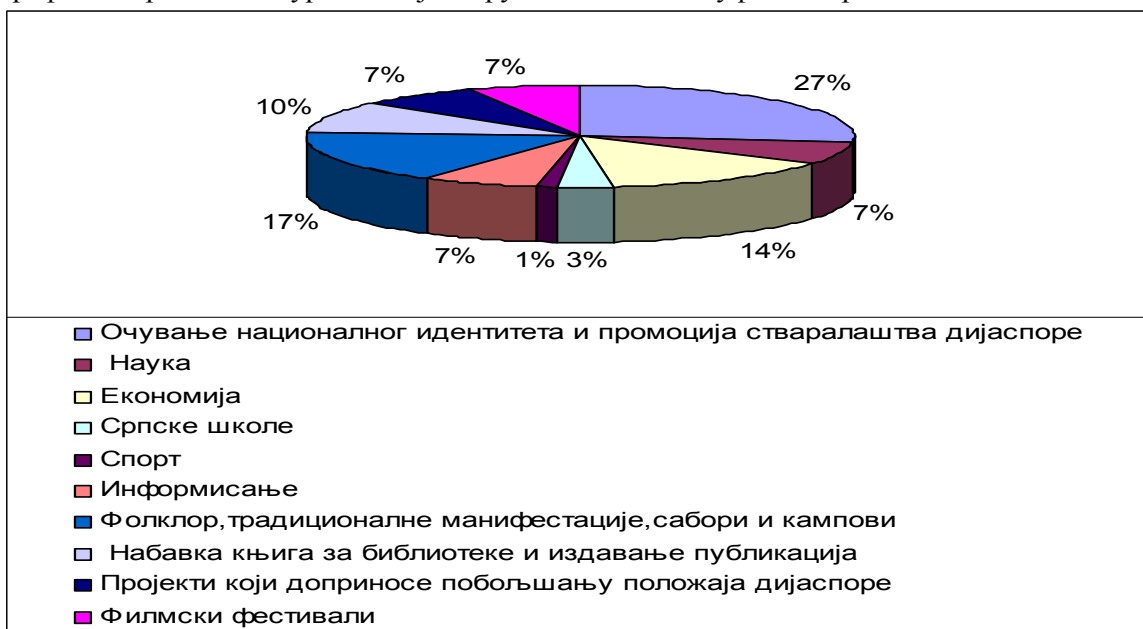
Реализована су четири Конкурса за суфинансирање пројеката, и то два Конкурса за суфинансирање пројеката који својим квалитетом доприносе очувању и јачању веза матичне државе и дијаспоре и два Конкурса за суфинансирање пројеката који својим квалитетом доприносе очувању и јачању веза матичне државе и Срба у региону.

Наменска средства која су путем два Конкурса додељена организацијама за пројекте који доприносе јачању веза матичне државе и Срба у региону претежно су додељена пројектима из области очувања националног идентитета, и промоцији стваралаштва Срба из дијаспоре и региона, затим су заступљени пројекти који доприносе побољшању положаја дијаспоре и Срба у региону, а потом информисања и економске сарадње.

Графички приказ Конкурса за регион по областима суфинансирања

Графички приказ Конкурса за дијаспору по областима суфинансирања

Конкурси за суфинансирање пројеката из прве половине 2013. године

Конкурс за дијаспору је расписан 11.3.2013. године, а рок за подношење пријава је истекао 11.4.2013. године. Укупна вредност додељених средстава за овај [Конкурс](#) је била 24.499.600,00 динара, што је подељено на 99 пројеката. Максимална сума по пројекту била је 500 000 динара.

У оквиру Конкурса за подршку пројектима који доприносе јачању веза матичне државе и дијаспоре подржани су бројни пројекти. Ове године је повећан број пројеката економске сарадње с дијаспором, а Канцеларија и даље традиционално подржава манифестације које доприносе очувању културног идентитета у дијаспори. Такође, бројним инструментима подржали смо активности дијаспоре које имају за циљ побољшање капацитета удружења и положаја у државама пријема.

Конкурс за Србе у региону је расписан 1.4.2013. године, а рок за подношење пријава је истекао 30.4.2013. године. Укупна вредност додељених средстава за овај [Конкурс](#) је била 30.000.000,00 динара, што је подељено на укупно 113 организација. Максимална сума по појединачном пројекту била је 1 000 000 динара.

У оквиру Конкурса за подршку пројектима који доприносе јачању веза матичне државе и Срба у региону доминантни су пројекти традиционалних манифестација и пројекти организовања учења српског језика, као и пројекти који доприносе побољшању информисаности Срба у региону.

Конкурси за суфинансирање из друге половине 2013. године

У другој половини године реализована су два Конкурса за суфинансирање пројеката у другој половини године, за дијаспору (10.000.000,00 динара) и за Србе у региону (20.000.000,00 динара). Конкурсну комисију су чинили представници Министарства културе и информисања, Министарства спољних послова и Канцеларије за дијаспору и Србе у региону. Конкурси су расписани 11. октобра 2013. године. Рок за пријаву пројеката био је до 26. октобра (28. 10. понедељак) Одлука је донета 9. децембра. За укупно [78 пројеката из региона](#) додељено је 19.100 000 динара. Максимална сума по појединачном пројекту била је 700 00 динара. За укупно [38 пројеката из дијаспоре](#) додељено је 9 700 000 динара, а максимална сума по пројекту била је 500 000 динара.

Активности Канцеларије у правцу унапређења положаја Срба у региону

Осим покретања заједничког наступа са Републиком Српском у односу на дијаспору и помоћи кроз финансирање пројеката који доприносе очувању Срба у региону, њиховог положаја, опстанка, културног и националног бића, Канцеларија је у протеклој години имала следеће активности:

Две седнице Савета за Србе у региону којом је председавао председник Републике Србије, Томислав Николић, одржане 28. марта и 28. јуна 2013. године. Први пут на једном месту, нашли су се сви представници политичких и цивилних организација Срба из Хрватске, а Канцеларија је одиграла кључну улогу у том процесу. Седницама су присуствовали и председник Скупштине Републике Србије, Небојша Стефановић, министар просвете Жарко Обрадовић, државни секретар Министарства спољних послова Вера Маврић и директорка Канцеларије Владе за сарадњу са дијаспором и Србима у региону др Славка Драшковић. Бројни проблеми са којима се сусрећу Срби у окружењу, положај и статус, прогон и нетрпељивост били су кључне тачке разговора. Канцеларија за сарадњу са дијаспором и Србима у региону је за потребе Савета радила стручне и административно-техничке послове.

Састанци Одбора за дијаспору и Србе у региону, одржани су у неколико наврата током 2013. године. На њима се такође расправљало о текућим проблемима, а Канцеларија је у случајевима када су позиване веће групе Срба из региона у домену организације и логистике подржавала ова окупљања.

Скупштина дијаспоре и Срба у региону укључила је делегате Срба из региона у заседање и припрему седница, уз административно – техничку помоћ Канцеларије, а један од закључака Скупштине односио се на предлог за измене и допуне Закона о дијаспори којим се предлаже да један потпредседник Скупштине дијаспоре и Срба у региону буде из земаља региона.

У координацији, сталном контакту и консултацијама са српским организацијама, дефинисани су приоритетни проблеми за Србе за сваку од земаља у региону. Проблеми су идентификовани како у домену заштите колективних и индивидуалних права припадника српске популације, тако и у домену културе, образовања, инвестиционих програма и пројеката, одрживог повратка, политичке видљивости. Направљени су документи за сваку државу региона у којима су наведена приоритетна питања Срба у региону, а која су достављена Влади и надлежним државним органима.

Директорка Канцеларије др Славка Драшковић разговарала је са представницима власти Републике Словеније о статусу српског народа и са представницима власти Републике Хрватске у вези са догађајима око хапшења у Трпињи, ћирилице и уништавања сакралних споменика, дневно реагујући на ситуацију у Хрватској. Славка Драшковић је посетила Вуковар, Сплит, Книн, Загреб. Канцеларија је радила на информисању Срба у вези пописа у Босни и Херцеговини. Представници Канцеларије у неколико наврата били су у посети Македонији, Мађарској, Румунији, Албанији и Црној Гори где се такође разговарало са представницима Срба у тим земљама о решавању актуелних проблема, стратегијама и правцима за даљи рад. У формирању је посебна група са представницима Владе, државних органа и изаслаником председника Републике за међуресорно праћење права и положаја Срба у региону.

Словенија: Од питања утврђених са Србима у Словенији истичу се два: статус националне мањине и „избрисани“. Канцеларија је радила кампању информисања позивајући „избрисане“ да се пријаве у евиденцију. У оквиру ове кампање на веб сајту Канцеларије налазио се линк преко којег су појединци могли да преузму формуларе за пријаву у евиденцију и комплетну брошуру о историјату ове проблематике.

Директорка др Славка Драшковић је посетила Словенију и са званичницима Словеније разговарала, не само о ова два горућа питања, већ и о осталим темама важним за Србе у Словенији. Драшковић је инсистирала на решењу проблема „избрисаних“ и добијању статуса националне мањине за српску заједницу. Договорено је да Савет за нове националне мањине чије је формирање предвиђено Декларацијом о националним мањинама коју је Словенија усвојила под утицајем међународне заједнице, буде инкорпориран у кабинет председнице Владе Словеније, како би се ту директно радило на решавању питања Срба и других националних мањина у Словенији. Информације Канцеларије о статусу Срба у Словенији коришћене су и у разговорима представника две владе, Србије и Словеније. [Делегација Срба из Словеније](#) предвођена представницима „Избрисаних“ посетила је Канцеларију у вези захтева за даље активности по питањима „избрисаних“.

Албанија: У Скадру се већ 7 година уназад организује курс српског језика кроз који је прошло више од 600 полазника, а пре две године отворен је курс српског језика и у Фиру. Канцеларија даје свој допринос у истраживању културне баштине у северној Албанији, оспособљавању српских организација за организовано заједничко институционално деловање у заштити основних људских права у спровођењу Европске конвенције о заштити мањинских и људских права (попис становништва). Подељени су бројни комплети уџбеника, у целом

региону, као подршка у учењу српског језика и заштити идентитета. У октобру месецу 2013. делегација Канцеларије је посетила Албанију и обишла српску културну и духовну баштину. Крајем октобра 2013. Канцеларија је удружењу „Морача-Розафа“ поклонила 250 уџбеника и дидактичка средства која ће послужити као помоћно средство у настави на курсу српског језика који се већ седам година одржава у Скадру, под покровитељством Канцеларије за сарадњу са дијаспором и Србима у региону.

Хрватска: Срби у Хрватској и њихов положај и нерешена питања била су у центру пажње Канцеларије ове године. Директорка Канцеларије је са потпредседником Владе Хрватске Невеном Мимицом и министрима у Загребу разговарала о положају Срба и хитне потребе за решавањем њихових питања. Канцеларија је реаговала приликом хапшења Срба у Трпињи и догађајима поводом постављања двојезичних табли на институцијама Владе у Вуковару, Сплиту, Дубровнику. Директорка др Славка Драшковић је 19. и 20. септембра у Книну и Сплиту имала више састанака са локалним званичницима и представницима Срба у Хрватској. Помоћ Канцеларије удружењима избеглица из Хрватске је сталан, а крајем септембра 2013. у сарадњи између Асоцијације избегличких и других удружења Срба из Хрватске и Канцеларије организована је конференција за штампу у вези са враћањем станарског права избеглим лицима из Хрватске ради добијања подршке јавности и скретања пажње на ова питања. Директорка Канцеларије је поново путовала у Вуковар, овог пута са изасланицом председника Републике Станиславом Пак, са поруком да насиље мора престати. Разговори су вођени и са градоначелником и са жупаном Вуковара.

Директорка Канцеларије присуствовала је и заједничком скупу представника организација Срба у Хрватској 8. новембра, који је одржан у просторијама Српског народног вијећа у Загребу. То је наставак окупљања Срба у Хрватској који је уз иницијативу и техничку помоћ Канцеларије започео председник Србије Томислав Николић, који се са Србима из Хрватске срео два пута, у Београду и Загребу. Главна тема састанка почетком новембра била је унапређење сарадње српских организација из Републике Хрватске у циљу јединственог деловања по питању актуелних догађаја у Хрватској, међусобне сарадње и заједничког рада на решавању питања Срба у Хрватској. Враћање одузетих станарских права, покретне и непокретне имовине или исплате неисплаћених пензија, питање економске обнове ратом захваћених подручја, проблем незапослености, била су нека од питања о којима се расправљало.

У Канцеларији је [19. новембра](#) одржан састанак представника Канцеларије за дијаспору и Србе у региону, са Српским народним вијећем из Хрватске и представницима избегличких удружења којим су председавали Славка Драшковић, Миодраг Линта, из Коалиције удружења избеглица и Саша Милошевић, потпредседник СНВ-а.

Канцеларија је узела учешће у информисању Срба који се налазе у статусу нерешеног [пребивалишта у Хрватској](#), којима је дат рок да се изјасне о разлогу привременог одласка до 29. децембра.

Македонија: Канцеларија је финансијски помогла најважније културне манифестације Срба у Македонији међу којима и „Нушићеве вечне сумње“. Манифестација је одржана у Скопљу 13. и 14. септембра ове године а присуствовали су и представници Канцеларије.

У присуству професора Београдског универзитета и председнице Српске заједнице Македоније, Канцеларија је организовала посету и поклонила књиге српској основној школи „Светозар Марковић“ у Старом Нагоричану. Обиласком задужбина у Скопској Црној Гори стечен је увид у стање духовне и културне баштине српског народа. У име Канцеларије за дијаспору и Срба у региону, КУД-у „Вук Караџић“ су уручене књиге и дидактичка средства. У Канцеларији ДПСМ у Битољу учитељици Јасмини Наранџић-Наумовској уручени су уџбеници за српски језик и за предшколски узраст. Крајем октобра 2013. српској заједници у Македонији уручено је петстотина уџбеника. Уџбеници из српског језика за први, други, трећи и четврти разред и уџбеници за историју за седми и осми разред, послужиће као помоћно средство у настави на српском језику.

БиХ: Канцеларија је саставила извештај са кључним питањима и проблемима нашег народа у БиХ, помогла културне и друге манифестације Срба у БиХ и активно учествовала у процесу обавештавања Срба у региону и дијаспори о одржавању првог послератног пописа у БиХ. Попис становништва обухватао је и попис имовине те је стога изузетно важно да се имовина српског народа попише ради увида у објективно стање на терену. Представници Скупштине дијаспоре и Срба у региону су били укључени у ову акцију, а након ученог проблема са обрасцима за Србе из Бих, Канцеларија је хитно реаговала и одмах је исправљена грешка. Канцеларија је учествовала на седници Скупштинског одбора за дијаспору и Србе у региону, са којим има добру и континуирану сарадњу, и дала логистичку помоћ пре свега у комуникацији са Србима из Босне и Херцеговине.

Црна Гора: Више сусрета са организацијама Срба из Црне Горе и рада са њима резултирало је извештајем о њиховим проблемима као и адекватном финансијском помоћи суфинасирањем пројеката од највећег значаја за ову заједницу. Канцеларија је помогла прославу „800 година постојања манастира Ђурђеви ступови“ код Берана, почетком августа ове године.

Румунија: Канцеларија Владе за сарадњу са дијаспором и Србима у региону, у сарадњи са Савезом Срба у Румунији, мањинском посланичком групом и уз подршку Спољно-политичког одбора Дома посланика у Парламенту Румуније, организовала је сусрет српских посланика и представника у земљама региона и Европе који је одржан у Темишвару.

Овај скуп представља још један вид подршке аутохтоном српском становништву у региону и стално присутну тенденцију да српски народ, с обзиром на вишевековно присуство у овим државама и културно-историјско право на идентитет и животни простор, добије своје представнике у парламентима земаља у окружењу. За сада је то случај у Хрватској, Румунији, Македонији и БиХ.

Делегација Канцеларије на челу са др Драшковић је крајем прошле године посетила Србе у Темишвару и то је била прва званична делегација Канцеларије Владе, када је започела добра сарадња са нашом заједницом у Румунији која је настављена током целе године, како у области подршке културним пројектима, представљању на сајму књига дијаспоре и матице, медијској и информативној сарадњи, тако и планирањем међуграничних пројеката уз помоћ фондова ЕУ, и сарадњи у оквиру Скупштине дијаспоре и Срба у региону.

Мађарска: Канцеларија је подржала најважније манифестације нашег народа у овој суседној земљи. Крајем октобра 2013. српска заједница у Мађарској је добила удбенике од Канцеларије. Удбеници из српског језика за први разред и удбеници за историју за седми и осми разред, послужиће као помоћно средство у настави на српском језику и очувању културног и националног идентитета;

Унапређење комуникације

У циљу јачања веза између матичне државе и дијаспоре и матичне државе и Срба у региону Канцеларија је учествовала у организовању [Конференције новинара и медија дијаспоре, 24. и 25. октобар 2013. године.](#)

Израђен је пилот пројекат [анализа онлајн медија дијаспоре](#) за потребе Конференције медија дијаспоре: [Професионализација медија дијаспоре](#). Циљ ове активности је подизање капацитета сајтова српске дијаспоре.

Осмишљен је упитник у сарадњи са Центром за истраживање РТС-а и урађено онлајн истраживање ставова дијаспоре о програмима и емитовању Јавног сервиса Србије. Извештај је доступан на сајту Канцеларије у току децембра.

Оспособљена је услуга Брзих одговора дијаспори преко електронског формулара и пријемног одељења у Васиној 20 у Београду. Питања се у највећој мери односе на држављанство, право на социјално и здравствено осигурање и имовинско-правни статус.

У оквиру унапређења комуникације с дијаспором посредством интернета урађен је редизајн сајта садржаји се редовно ажурирају:

- Веб сајт Канцеларије за сарадњу с дијаспором, www.dijaspora.gov.rs, почетком године променио је домен и изглед странице;
 - Вести и најаве догађаја ажурирају на дневној основи;
 - Посећеност сајта је вишеструко повећана у односу на претходни период – 3000 посета месечно;
 - Интензивирани су комуникација и промоција преко [Фејсбук](#) са 167 на преко 5700 „свиђања“;
 - Интензивирани су комуникација и промоција преко [Твитер](#) налога са 16 на 1700 пратилаца;
 - Активиран [Гугл+](#) налог;
 - Урађен је заједнички пројекат са Канцеларијом за КиМ у циљу обележавања Мартовског погрома: „[Да се не заборави](#)“, на [енглеском језику](#);
 - Започет је развој мреже онлајн сарадника дијаспоре (линковање, размена вести).
 - Уведен је принцип слања онлајн билтена са свим релевантним информацијама на недељном нивоу;
 - Билтен се шаље свим медијима, организацијама и појединцима из дијаспоре који се налазе у нашој бази података (преко 4000 адреса).
 - Израђен је онлајн [водич за дијаспору](#)
- За потребе информисања дијаспоре и Срба у региону:
- Канцеларија је обавила процедуру припреме и потписивања Протокола са Јавним сервисом Србије по којем Република Србија треба да обезбеди финансирање сателитског преноса програма Јавног сервиса Србије у свет.
- Србије за дијаспору, на подручју Европе, Северне Америке и Аустралије;
- Директно праћење преко видео стриминга свих битних догађаја који се одвијају у Свечаној сали Канцеларије за сарадњу са дијаспором и Србима у региону.

Медијско покривање и праћење омогућило је:

- Реализацију медија плана током кључних активности и догађаја – Скупштина дијаспоре и Срба у региону, медијска промоција новоизабраног председника Драгана Станојевића из Русије и Украјине, договарање гостовања на ТВ станицама са националном фреквенцијом – РТС, Студио Б, Пинк, Хепи, Скај+;
- Долазак успешних привредника из дијаспоре – организовање брифинга за медије у летњој башти Канцеларије, реализација медија плана што је имало за циљ да јавност Србије боље упозна најуспешније привреднике српског порекла;
- Организовање конференције за медије поводом 100 дана рада, поводом постављања споменика Николи Тесли у Њујорку, Потписивање уговора са Спортским Савезом Србије, Отварање штанда писаца из дијаспоре на Сајму књига;
- Праћење и медијско покривање догађаја од значаја је за дијаспору и Србе у региону.

Израђен је промотивни материјал за пројекте Канцеларије укључујући информативне брошуре за пројекат „Запослимо Србију“ поводом учествовања на конференцији Квантни скок; Лифлет дијаспоре Комуникације за Конференцију новинара и медија из дијаспоре.

У оквиру рада на унапређењу културних, просветно-образовних и других видова сарадње остварене су активности у следећим областима:

Подршка одржању српског језика у дијаспори и региону у циљу очувања националног идентитета.

У оквиру остваривања стратешких циљева Канцеларије предузето је анимирање надлежних институција и установа Републике Србије за заједничку подршку развоју и стандардизацији програма учења српског језика у дијаспори и региону са циљем да се све школе српског у дијаспори за које није предвиђена подршка Министарства просвете Републике Србије умреже и примене јединствен програм за све полазнике изван матичне земље. Реализоване су активности добијања сагласности истакнутих стручњака који се баве проблематиком учења српског језика ван матичне државе на Округлом столу на тему „Очување културног идентитета и положаја српског језика у дијаспори“.

У сарадњи са Филолошким факултетом у Београду у вези са пројектом учења српског језика на даљину која се реализује у оквиру Катедре Српски као страни (други) језик израђен је Протокол о сарадњи који је у фази припреме потписивања.

У сарадњи са представницима организација дијаспоре који су активно укључени на пројекту стандардизације програма постигнут је споразум о подршци програму - Српски као други језик - за примену у свим школама које нису обухваћене Министарством просвете Републике Србије.

Са циљем да се успостави систем снабдевања библиотека у дијаспори и региону и побољша квалитет публикација које се шаљу, по први пут је организован Откуп књига за дијаспору у сарадњи са Министарством културе и информисања, Народном библиотеком Србије, Министарством просвете, науке и технолошког развоја. Пројекат спроводи организација цивилног друштва Удружење издавача и књижара Србије. Одржане су следеће активности: Формирана је Комисија за откуп публикација у којој учествују представници Народне библиотеке, Министарства просвете, Министарства културе, Канцеларије Владе за дијаспору. Дефинисани су критеријуми за откуп публикација са циљем очувања српског националног идентитета. Упућен је позив издавачима да доставе предлоге за откуп. Извршен је прелиминарни одабир публикација које је предложило 27 издавача. Донет је закључак комисије да се књиге проследи библиотекама у региону и дијаспори и то: Аустрија, Шведска, Канада, Хрватска, Црна Гора, Словенија, БиХ, Македонија, Румунија и Мађарска.

Са циљем квалитетног заступања интереса дијаспоре и Срба у региону у сарадњи са институцијама Републике Србије, Министарством просвете и технолошког развоја и Министарством културе и информисања Републике Србије у области Образовно-просветне сарадње и информисања у области финансијске подршке организацијама дијаспоре и Срба у региону, имали смо следеће активности:

Учешће представника Канцеларије у раду комисије за избор наставника који се упућују у иностранство; Информисање дијаспоре о спровођењу пројекта Министарства просвете Републике „Србија за Србе из региона“, којим се обезбеђује 40 стипендија Владе Републике Србије за младе припаднике српског народа из региона; Учешће у раду две Комисије за суфинансирање пројеката које је расписало Министарство културе и информисања: за подршку стваралаштва Срба из региона и дијаспоре и за подршку у области информисања Срба из региона.

У оквиру рада на јачању сарадња са организацијама Републике Србије у области подршке спортској сарадњи и организовању спортских и образовних кампова за дијаспору и Србе из региона, потписан је **Протокол о сарадњи са Спортским савезом Србије** - уз институционалну подршку Канцеларије организоваће се летњи и зимски кампови са спортским и културним садржајима.

Упућен је упит градским институцијама културе (Коларчев народни универзитет, Етнографски музеј, Дечији културни центар Београд) са циљем да се дијаспора информише о могућностима учешћа у радионицама које се одржавају током лета.

Израда Елабората Срби у Аустрији

Формирана је радна група са представницима Министарства културе, САНУ, Института за савремену историју, Министарства спољних послова и Кабинетом премијера; Достављени су писмени прилози свих наведених чланова радне групе осим САНУ и Српске православне цркве.

Сарадња са академском дијаспором је интензивирана у овом периоду са циљем да се у Канцеларији обједине сви подаци о научницима, стручњацима и академцима који живе и раде у дијаспори и региону, с којима располажу друге институције и установе Републике Србије и да се формира јединствена база података са циљем да буде доступна свим заинтересованима који у Србији реализују привредне подухвате. Упућен је допис са молбом о прослеђивању података сходно Закону: Агенцији за промоцију извоза и страних улагања - СИЕПА, Електротехничком факултету у Београду, Универзитету у Новом Саду - Катедри за електронику, Министарству просвете, науке и технолошког развоја и Ректорату Универзитета уметности у Београду.

Сарадња са Скупштином Републике Србије на измени Закона Републике Србије у циљу бржег и лакшег нострификовања диплома остварене су следеће активности: Израђена је анализа проблема са верификовањем диплома и досадашњих активности Канцеларије и наведене активности су представљене на јавном слушању које је одржано у Скупштини Србије, где је извршено јавно заговарање интереса дијаспоре за убрзање поступка и олакшавање процедура за признавање диплома стечених у иностранству.

Подршка организацији културних манифестација и укључивање уметника из дијаспоре у постојеће манифестације у матици реализована је кроз бројне друге активности међу којима су: Канцеларија је организовала представљање уметника и стваралаца из дијаспоре на манифестацији „Ноћ музеја“, која је одржана у мају 2013. године у Летњој башти Канцеларије. Програм је реализован у потпуности кроз четири сегмента (филм о младим Србима у Њујорку, концерт цез уметнице из Канаде, радионица сувенира на лицу места и исписивање ћириличких слова, концептуална презентација текстова и прича из дијаспоре). Манифестацију је посетило преко 2000 људи.

Канцеларија је организовала и вече глумаца из дијаспоре, који су одиграли своје представе на Фестивалу монодраме и пантомиме, одржанин 4. и 5. јула у земунском позоришту „Пинокио“. Канцеларија је иницирала и помогла организовање Фестивала српског филма у Прагу, 11-16. новембра 2013, Торонту 28.11. – 1.12. 2013 и Чикагу, 6 – 9.12.2013.

Представљена су дела аутора из дијаспоре и региона на бројним књижевним сусретима и промоцијама. Представљене су изложбе ликовних уметника, организоване у свечаној сали Канцеларије. Промоције су путем живог преноса преносене на сајту Канцеларије, тако да су посетиоци сајта уз најаву културног догађаја могли да прате разноврсне програме из културе широм дијаспоре.

У септембру 2013. године постављен је споменик Николи Тесли у Америци поводом седамдесетогодишњице његове смрти. Спроведене су све потребне активности да се лабораторија у којој је радио претвори у Национални музеј Америке. Откривање споменика Николе Тесле испред Теслине лабораторије у Шорхему у Њујорку, изложбе слика у граду Њујорку и пратећих манифестација – филм о Николи Тесли и предавање о великом научнику у Њујорку. Споменик Тесли, дар државе Србије народу Америке и грађанима света, 23. септембра 2013. открио је Томислав Николић, председник Републике Србије.

Пројекат Српско благо у иностранству је започет као израда јединствене базе културног наслеђа Срба у иностранству, путем кога ће се најшира јавност, на лак, научно утемељен начин упознати са културно-историјским наслеђем Срба у дијаспори и региону. Циљ је да се

мапира културно благо, истражи на терену и систематизује према категоријама и типовима културног наслеђа. Прикупљени су већ постојећи извештаји, систематизовани подаци, истраживања, која ће се прилагодити обједињеном методолошком поступку. У првој фази пројекта предвиђено је мапирање културног блага Срба у Румунији и Мађарској (касније ће уследити мапирање осталих земаља региона). Истраживање паралелно прати израда информативно-образовног интернет портала и осмишљавање категорија блага, нивоа и дубине информација и функционалног претраживања.

Штанд Канцеларије за дијаспору на Сајму књига

На Сајму књига у Београду, од 20. до 27. октобра, Канцеларија је организовала штанд на коме је одржано скоро 40 промоција аутора из дијаспоре и региона, из Македоније, Црне Горе, БИХ, Хрватске, Румуније, Мађарске, Немачке, Швајцарске, Аустрије, Чешке, Италије, САД, Канаде. Поред писаца и промоције њихових књига, на штанду Канцеларије биле су представљене и српске новине и часописи који излазе у дијаспори, монографије уметника, зборници радова, као и рад, активности и планови клубова, организација, културних друштава и удружења из расејања. Град Ниш је био гост на штанду и представио је активности и пројекте локалне Канцеларије за дијаспору, као и књижевнике из дијаспоре пореклом из Ниша. Обележен је школски дан програмом за децу и школарце. Промовисан је дечији еколошки роман уз учешће дечијег хора, представљен буквар у стиху за децу из дијаспоре, уз видео презентацију и музичко извођење учесника као и нови зборник за децу и омладину.

Обележавање Првог светског рата 2014.

У сусрет обележавању стогодишњице Првог светског рата, Сектор за унапређење културних, просветно-образовних и других видова сарадње, укључио се у организацију активности широм дијаспоре.

У оквиру рада на локалном повезивању и пословној сарадњи са дијаспором и Србима у региону остварене су следеће активности:

- Омогућено је бесплатно слање дознака из дијаспоре и бесплатни сервис финансијског консултовања;
- Повезана су завичајна удружења дијаспоре са родним градом и створени услови за формирање локалних канцеларија за дијаспору; Формиране су две локалне канцеларије дијаспоре у Нишу и Крушевцу;
- Започет је пројекат „Запослимо Србију“ и у овину истог имали смо и прве инвестиције из руске дијаспоре у општину Брус, 50 радних места
- Формирана је база капацитета и готових пројеката локалних самоуправа за реализацију пројекта „Запослимо Србију“, и онлајн економска страна као подршка истом.
- Били смо учесници и суорганизатори на две конференције, једне инвестиционе у Москви и једне са привредницима дијаспоре у Њујорку

У току је припрема Пословне конференције дијаспоре и матице која ће се одржати 23. и 24. децембра у Сава Центру у Београду.

Подршка пројектима економског повезивања дијаспоре и матице: јачање економских веза између матичне државе и дијаспоре и Срба у региону подржано конкурсом за суфинансирање пројеката у економском домену. Суфинансирано је 9 пројеката дијаспоре у укупном износу од 2.100.000,00 динара и 2 пројекта за Србе у региону у укупном износу од 700.000,00 динара.

Урађен је економски подсајт Канцеларије за дијаспору и Србе у региону

<http://ekonomija.dijaspora.gov.rs/>

Привредна дијаспора може да достави своје предлоге пројеката и преко подсајта Канцеларије на коме су доступни предлози пројеката локалних самоуправа. Пројекте за дијаспору могу

предложити и привредници, академске установе и невладин сектор, преко локалних Канцеларија Владе за дијаспору или Канцеларије за локални економски развој у локалним самоуправама. На овај начин, преко конкретних предлога пројеката и инвестиционих локација, те погодности за улагање, они успостављају директан контакт са дијаспором, траже партнере. Канцеларија је у априлу потписала Протокол о сарадњи са Привредном банком Београд у настојању да допринесе унапређењу пословног амбијента и сарадње са дијаспором у домену донаторских, привредних, културних, образовних и хуманитарних активности. Протокол је омогућио бесплатно отварање и администрирање динарских и девизних рачуна за припаднике дијаспоре и Срба у региону, а обезбеђена је и телефонска линија и електронска адреса за све одговоре дијаспоре.

У циљу бржег, безбеднијег и јефтинијег слања дознака покренута је и иницијатива за сарадњу са Поштом Србије и банкама заинтересованим за пружање посебних услова за клијенте из дијаспоре. У циљу бољег информисања дијаспоре и Срба у региону о могућностима за брже, јефтиније и безбедније слање дознака, Канцеларија је послала упитник банкама у Србији који се односи на услуге које пружају у дијаспори. Одговорило је 11 банака, припремљен је извештај.

Канцеларија је учествовала у припреми истраживања и студије изводљивости званичног сектора за пренос новца и алтернативних система дознака у Србији коју је спровео Савет Европе.

У складу са Стратегијом за јачање односа матичне државе и дијаспоре и матичне државе и Срба у региону, припремљена је информација о финансијским улагањима Владе Србије у пројекте подршке Србима у региону у односу на пројекте подршке националним мањинама у Србији.

Пројекат [Запослимо Србију](#)

Пројекат који укључује локалну заједницу и повезује је са дијаспором је допуњен и осмишљен да има национални значај са неограниченим временом трајања, под називом „Запослимо Србију“. Пројекат је намењен инвеститорима из дијаспоре, али и страним инвеститорима, са циљем повезивања локалних самоуправа и привредника у дијаспори и региону, унапређења комуникације и запошљавања. Представљање пројекта „Запослимо Србију“ започето међу начелницима округа, представницима градова и општина и привредним удружењима, а достављен је и учесницима Скупштине дијаспоре и члановима Економског савета дијаспоре.

Припремљена је база инвестиционих пројеката и инвестиционих локација локалних самоуправа, на основу предлога које су локалне самоуправе доставиле Канцеларији и предлози пројекта су представљени на економском

[подсајт у](#) Канцеларије.

У току је и реализација пројекта Развијање брэнда „Све српско“ и његова промоција у дијаспори и региону.

Састанци са истакнутим појединцима и привредницима из дијаспоре

У мају су организовани сусрети истакнутих појединаца и привредника дијаспоре са представницима Владе Србије, када је група од шеснаест успешних представника дијаспоре, боравећи у Србији понудила помоћ у промоцији Србије, довођењу инвеститора, поправљању имиџа земље.

Одржани су бројни други састанци са успешним привредницима из дијаспоре и стручњацима из разних делатности, са циљем побољшања економске сарадње и [услова пословања](#) у Србији.

На иницијативу Грчко-српског удружења за трговину и индустрију, у Канцеларији је потписан протокол о сарадњи Асоцијација малих и средњих предузећа Грчке и Србије. У оквиру Скупштине дијаспоре и Срба у региону почетком јула је одржана тематска седница под називом „Подстицање економског и привредног развоја Републике Србије“. Настављена је сарадња са Економским саветом дијаспоре и Срба у региону и одржане су две седнице Савета. Прва седница након оснивања Канцеларије била је конференцијска, док је друга одржана током Скупштине дијаспоре при чему су чланови савета имали прилику да директно разговарају.

Прекогранична сарадња пројекат ЕУ – помоћ Србима у региону

Успостављена је сарадња са високошколским установама у Србији: Факултетом организационих наука који је реализовао ЕУ пројекат за мастер за дијаспору, као и Универзитетом Метрополитан. Канцеларија је истражила европске фондове и управо ради на промоцији учешћа Срба из региона у пројектима прекограничне сарадње са Србијом кроз средства Европске Уније.

Конференција „Квантни скок“ – учешће

Привредна комора Србије је уз подршку Канцеларије Владе за сарадњу са дијаспором и Србима у региону организовала међународну конференцију „Квантни скок“. Канцеларија Владе Србије за сарадњу са дијаспором и Србима у региону представила је учесницима конференције брошуру о пројекту „Запослимо Србију.“

Инвестициона конференција Србије у Москви

Канцеларија Владе за сарадњу са дијаспором и Србима у региону учествовала је у организацији Инвестиционе конференције Србије у Москви одржане 30. октобра 2013. године. На конференцији је представљено више од 70 привредних пројеката међу којима је Канцеларија дала 10 пројеката из базе програма Запослимо Србију, такође су анимирани припадници српске дијаспоре у Русији који су узели учешће на Конференцији. Материјал са Конференције и пројекти за потенцијалне инвеститоре подељени су представницима српске дијаспоре у Русији како би они и после Конференције информисали своје пословне партнере и друге инвеститоре у Русији.